

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΣ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	-------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Επανάσταση για τους χρήστες κομπιούτερ με αναπνοή

Ιστοθέση που δημιούργησε το Πανεπιστήμιο Αθηνών θα παρουσιαστεί σε διεθνές συνέδριο στη Βιέννη στις 14 Ιουλίου

Του ΑΝΤΩΝΗ ΣΚΟΡΔΑΗ

Μετά από έρευνες δύο χρόνων, το Εργαστήριο Προσβασιμότητας του Τμήματος Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Αθηνών έφερε σε πέρας τη δημιουργία της ιστοθέσης <http://access.uoa.gr/> που συνιστά μια μικρή επανάσταση για τους χρήστες Η/Υ με αναπνοή. Προσφέρει δωρεάν και ελεύθερα όλες τις διαθέσιμες εφαρμογές λογισμικού Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής (ΥΤΠ), το κόστος των οποίων είναι υψηλότατο (μπορεί να φτάσει μέχρι και 2.500 ευρώ) και ενιστεί απαγορευτικό για τους ανθρώπους με αναπνοή. Πολλοί από αυτούς ανήκουν στις λεγόμενες καμπλές εισοδηματικές τάξεις.

Η επίσημη διεθνής παρουσίαση του «ελεύθερου λογισμικού», υπό τη μορφή κεντρικής επιστημονικής ανακοίνωσης, θα πραγματοποιηθεί στο 12ο International Conference on Computer helping people with Special Needs που διεξάγεται στη Βιέννη από τις 14 έως 16 Ιουλίου. Ο ιερός νόος και επικεφαλής του Εργαστηρίου Προσβασιμότητας του Πανεπιστημίου Αθηνών, καθηγητής Πληροφορικής Νόργος Κουρουπέτρογλου, σχετίζει το «επαναστατικό» της δημιουργίας με την άρνηση της παγκόσμιας δημόσιας και μη ασφαλιστικής αγοράς να εντάξει τα προϊόντα Πληροφορικής στα χρηματοδοτούμενα/επιδοτούμενα προϊόντα. «Ενώ οι ΥΤΠ έχουν τα τελευταία χρόνια αναπτύξει μοναδικές λύσεις για τη διευκόλυνση της καθημερι-

νότης των Ατόμων με Αναπνοής (ΑμεΑ), οι ασφαλιστικοί φορείς δεν αναγνωρίζουν τη δαπάνη αγοράς τους, διπλά κάνουν με τις λεγόμενες συμβατικές λύσεις, όπως αναπνορικό αμάξιδιο, μπαστούνι για τυφλούς κ.ο.κ., όπως με έμφαση επισπαδίεις.

Σχετικά με την προεργασία που προηγήθηκε της δημιουργίας του λογισμικού, δικαιάστηκαν ούτε λίγο ούτε πολύ 224 εφαρμογές ΥΤΠ για ΑμεΑ και τελικά επιλέχτηκαν και συμπεριλαμβάνονται στην ιστοθέση <http://access.uoa.gr/> οι 82 που πληρούσαν τα πλέον υψηλά/αξιόπιστα κριτήρια. Σχετικά, τέλος, με τις χαρακτηριστικές κατηγορίες εφαρμογών που είναι ελεύθερα πλέον διαθέσιμες στους χρήστες Η/Υ με αναπνοή, καλύπτουν όλες τις γνωστές μέχρι σήμερα ειδικές διαδικτυακές ανάγκες. Κατά σειρά:

- * Αναγνωριστές Ομιλίας: Επιτρέπουν στον χρήστη να εισάγει κείμενο στον Η/Υ μέσω της φωνής του. Κάποιοι Αναγνωριστές Ομιλίας επιτρέπουν τον χειρισμό του Η/Υ και των εφαρμογών που επιθυμεί, είτε με πρακτορισμένες φωνητικές εντολές είτε με νέες που μπορεί να δημιουργήσει ο ίδιος.
- * Αναγνώστες Οθόνης: Εντοπίζουν όλες τις μορφές κειμένου (ορατές ή μη) στο γραφικό περιβάλλοντος Η/Υ και με τη βοήθεια του Συστήματος Μετατροπής Κειμένου σε Ομιλία ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να πλούνθει στο γραφικό περιβάλλοντα. «Ενώ οι ΥΤΠ έχουν τα τελευταία χρόνια αναπτύξει μοναδικές λύσεις για τη διευκόλυνση της καθημερι-
- * Αναγνώστες Daisy: Επιτρέπουν τη μετατροπή αρχείων κειμένου σύμφωνα με

Πολλαπλές διευκολύνσεις προσφέρει στα δύομά με αναπνοή το επαναστατικό λογισμικό που δημιούργησε το Εργαστήριο Προσβασιμότητας του Τμήματος Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Εργαλείο για εκπαιδευτικούς

Μια κρίτιμη παρατήρηση αντί επιλόγου: Ως πληροφορίες της ιστοθέσης του Πανεπιστημίου Αθηνών για το ελεύθερο διαθέσιμο λογισμικό ΥΤΠ δεν αιφορούν ή δεν πρέπει να αιφορούν αποκλειστικά και μόνο τους ανθρώπους με αναπνοή που εξ αντικειμένου αποτελούν τους τελικούς χρήστες, αλλά και πολλές άλλες ομάδες που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών στους ΑμεΑ. Μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν σημαντικά εργαλεία για τους δασκάλους και καθηγητές Ειδικής Αγωγής που ασκούνται με τους μαθητές με αναπνοή, είτε σε ειδικά σχολεία είτε σε τάξεις έντασης, καθώς επίσης και για τους επαγγελματίες όλων των ειδικοτήτων αποκατάστασης: Φυσιοθεραπευτές, λαρυγθεραπευτές, πληροφορικάς, γιατρούς και λοιπούς ειδικούς αποκατάστασης. Ένα ολιστικό εργαλείο από το μέλλον που επιθετικά και γερμάτιο αιποτεποίθηση συστήνεται και προτείνει απελευθερωτικές λύσεις στο άμεσο παρόν.

Τα Εικονικά Πληκτρολόγια επιτρέπουν την εισαγωγή κειμένου με τη βοήθεια του ποντικιού αντί του κανονικού πληκτρολογίου.

το πρότυπο Daisy και δίνουν τη δυνατότητα στον χρήστη να έχει ακουστική πρόσβαση σε αρχεία αυτής της μορφής, καθώς και να πλούνθη στη δομή τους.

* **Λογισμικά Διευκόλυνσης Ικανοτήτων:** Βοηθούν στην επλογή του ειδίου του κλικ του ποντικιού (φριστερό, δεξιό, διπλό, drag and drop κ.λπ.). Οι χρήστες που δεν μπορούν να πατήσουν τα πλήκτρα του ποντικιού, μέσω του λογισμικού, μπορούν να κάνουν κλικ, μετακινώντας απλά ποντίκια.

* **Εικονικά Πληκτρολόγια:** Επιτρέπουν την εισαγωγή κειμένου με τη βοήθεια του ποντικιού αντί του κανονικού πληκτρολογίου.

* **Έλεγχος με το κεφάλι:** Τα βασιθήματα αυτής της κατηγορίας επιτρέπουν στον χρήστη να ελέγχει την κίνηση του δεκτή του ποντικιού μέσω της εγκατεστημένης κάμερας (Webcam), απλά με την κίνηση του κεφαλιού του.

* **Βασιθήματα Εναλλακτικής και Επαυξητικής Επικοινωνίας:** Επιτρέπουν στον χρήστη να ελέγχει την κίνηση του δεκτή του ποντικιού μέσω της εγκατεστημένης κάμερας (Webcam), απλά με την κίνηση του κεφαλιού του.

* **Μετατροπής Κειμένου σε Ομιλία:** Έχουν τη δυνατότητα να μετατρέπουν πλεκτρονικό κείμενο σε συνθετική ομιλία.

* **Μεγεθυντής Οθόνης:** Επιτρέπουν τη μεγεθυνση όλων των στοιχείων που βρίσκονται στην οθόνη του Η/Υ (εικόνες, κείμενο και οποιοδήποτε μικρό αντικείμενο).

* **Μετατροπείς Braille:** Μεταφέρουν πλεκτρονικό κείμενο από φυσική γλώσσα σε κώδικα Braille και αντιστροφα.

Επίσης, μπορούν να ειστεπόσουν κείμενο Braille στους ειδικούς εκτυπωτές (Braille Embossers).

* **Πλοήγηση στο Διαδίκτυο:** Σ' αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται Περιποητές στον Ιστό (Web Browsers), ειδικοί για άτομα με προβλήματα άρασης. Συνήθως προσφέρουν κάποια βελτιωμένα χαρακτηριστικά προσβασιμότητας πιο απλά μετατρέπουν το περιεχόμενο των ιστοσελίδων σε πιο απλή μορφή, αφιαρώντας για παράδειγμα τις εικόνες πιο αινίδωντας το μέγεθος του κειμένου και απλοποιώντας τη μορφοποίησή του. Αυτά τα βασιθήματα βασίζονται στην ύπαρξη στον Η/Υ ενός Αναγνώστη Οθόνης και Συστήματος Μετατροπής Κειμένου σε Ομιλία για να λειτουργήσουν

* **Προσομοιωτές Ποντικιού:** Επιτρέπουν την αντικατάσταση του ποντικιού από όλες συσκευές, για παράδειγμα joysticks ή πληκτρολόγιο.

* **Συντόμευση Πληκτρολογίου:** Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει βασιθήματα που επιτρέπουν την αντικατάσταση του αρχικού τρόπου εικέλεσης μιας ενέργειας με το πάτημα ενός πλήκτρου ή συνδυασμού πλήκτρων. Περιλαμβάνουν μια πρακτορισμένη λίστα με τις δυνατές επιλογές που έχει ο χρήστης και ορισμένα δίνουν τη δυνατότητα δημιουργίας νέων συντομεύσεων.

* **VideoΚαιμενοπληρωφονία:** Σ' αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται προγράμματα επικοινωνίας μέσω Internet, με τη χρήση κειμένου (chat) ή video (videocalls).